

Leo Trotskij

Första maj i väst och i öst

Vid 35:e årsdagen av Första maj-firandet

(Tal vid minneshögtiden i Moskvas Sovjet den 25 april 1924)

Kamrater, Första maj-firandet instiftades av Andra internationalen för 35 år sedan. Det upprättades av Marx' och Engels' direkta lärjungar, bland vilka återfanns den gamle Wilhelm Liebknecht, en av grundarna till den tyska socialdemokratin. På vägen hit tittade jag igenom de senaste telegramrapporterna, som ännu inte har nått er på grund av att det inte utkommer några dagstidningar under helgerna, och bland dessa rapporter från telegrambyråerna fann jag flera kommuni­kéer om hur det demokratiska Europa förbereder sig för att fira Första maj. Tillåt mig att förmedla dem till er. *Bayerns* regering har utfärdat ett förbud mot att anordna Första maj-demonstrationer. I *Halle* har de styrande socialdemokratiska representanterna förbjudit den av fackföreningarna föreslagna Första maj-demonstrationen. Regeringen i *Sachsen*, där socialdemokraterna har majoritet, har bannlyst gatudemonstrationer på Första maj, och i *Berlin* slutligen har den socialdemokratiske polischefen stoppat Första maj-demonstrationerna.

Föreställ er för ett ögonblick att gamle Wilhelm Liebknecht, som grundade den tyska socialdemokratin och var initiativtagare till Första maj-firandet, skulle dyka upp på Berlins gator och se och höra sina lärjungar, eller de som kallar sig så, som till exempel den tyska republikens president, Berlins polischef, Sachsens socialdemokratiska regering, med andra ord hur det av Wilhelm Liebknecht bildade "revolutionära marxistiska" socialdemokratiska partiet förbereder sig för att fira Första maj! Tänk bara: Sachsens *socialdemokratiska regering* har öppet fastslagit att alla försök att anordna gatumarscher kommer att slås ned med vapen. Kamrater, där finns ett litet stycke historia för er: Det har bara förflutit 35 år från införandet av helgen fram till idag, och ändå har det skett en sådant häpnadsväckande förfall i världen. Längst fram i förgrunden befinner sig den europeiska socialdemokratin med sin historia av korrumpade ledare, fjättrandet av de arbetande massorna med hjälp av fackföreningsbyråkratin och det förrädiska överlämnandet av de arbetande massorna i händerna på det degenererade kapitalet i dess blodiga imperialistiska skede!

Det är knappast nödvändigt att tillägga att resten av den europeiska socialdemokratin inte skiljer sig från den tyska. I Ungern, Polen och Frankrike, för att inte tala om Rumänien, har Första maj-demonstrationer förbjudits. Och i alla dessa stater utgör socialdemokratin – mensjevikerna – en direkt eller indirekt grundpelare för den existerande ordningen, även då den inte direkt deltar i administrationen.

Så har det gått för Första maj under dessa 35 år, det vill säga mer än en generation. Detta öde framstår ännu klarare om man följer det ännu närmare genom proletariats grundläggande Första maj-krav. Låt oss komma ihåg dem: 8 timmars arbetsdag, som generationer av arbetare har kämpat för, internationell solidaritet mellan arbetarna och kamp mot militarismen är de grundläggande Första maj-parollerna.

Åttatimmarsdagen! Som ett resultat av det första proletära angreppet efter det imperialistiska kriget har den genomförts i större eller mindre utsträckning i Europa. Men idag återstår allt mindre av 8-timmarsdagen i Europa. Kamrater, om det nu finns ett enda land eller en enda stat som om det skulle uppstå ett akut behov skulle kunna kräva ytterligare ansträngningar från sina arbetare; om det överhuvudtaget finns ett land där arbetarklassen, om så behövs, skulle kunna ge både 9 och 10 timmars arbetsdag så kan det bara vara arbetarrepubliken som fortfarande inte har höjt sig ur brist och mörker och där proletariatet arbetar åt sig själv. Ändå

är vår sovjetrepublik det enda land som behåller, och kommer att behålla 8-timmarsdagen som en grundläggande lag i sin arbetslagstiftning, och för oss utgör 8-timmarsdagen en nödvändig förutsättning för arbetarklassens materiella, intellektuella och kulturella uppsving. [applåder]

Vi är inte bara oförsonliga motståndare och fiender till Andra internationalen av idag, utan utgör också deras direkta arvtagare: allt som var frigörande, progressivt och framåtsträvande i den har vi tagit över, inklusive Första maj. För oss är det en stor frigörelsefestival medan den tyska socialdemokratin förtrycker den med våld. Och samma sak sker med 8-timmarsdagen och resten av Första maj-parollerna.

Folkens brödraskap! Den paroll som socialdemokratin övertog från den idealistiska borgerliga demokratin får en väldigt speciell historisk mening i dagens Europa, som är sönderslitet och åderlätet av det imperialistiska kriget. De borgerliga pacifisterna kallade i desperation Europa efter Versailles för ett ”mentalsjukhus”. Åtskilliga år har gått och Europa ser fortfarande likadant ut som det uppstod ur den förskräckliga soppa som tillagades i Versailles. Europa delas upp av gränser som drogs upp med hjälp av lika delar skurkaktighet och inskränkthet. Europa är uppsplittrat i småbitar som kväver folkens ekonomi och kultur. Längs alla gränser existerar hat, käbbel och kamp. Både den europeiska socialdemokratin och Andra internationalen har bidragit till att skapa denna förkastliga samhällsordning under vars tak det europeiska proletariatet hälsar den 35:e årsdagen av Första maj.

Folkens brödraskap! Amerika utfärdar en lag som förbjuder japaner att sätta sin fot på amerikansk mark. Japanerna är en lägre ras, en gul ras! Japan stryper Korea. Japan försöker tillsammans med det borgerliga Europa och Amerika strypa Kina. I de allra senaste tidningarna finns ett telegram som ni bör hålla i minnet. Det handlar om en liten, mycket liten episod i Peking. Vi politiker som har varit med ett tag vet vad imperialism är, och vad brittisk kolonial dominans och arrogans är; vi vet hur de förtryckta folken i Östern lever. Och ändå kamrater, verkar varje ny uppgift om det levande koloniala slaverisystemet otrolig som får oss att häpna. Jag visste till exempel inte att det i Peking finns en mur på eller längs med vilken (det framgår inte vilket ur telegrammet) endast utlänningar har rätt att gå. Härom dagen gick en kinesisk soldat längs denna mur. I diplomatkvarteren finns en speciell polisstyrka och den krävde att den kinesiska soldaten i den kinesiska staden Peking skulle avlägsna sig, eftersom den här platsen endast var avsedd för utlänningar! Den kinesiska soldaten vägrade. Han greps och straffades med bambupiska. Fyrtio rapp i namn av den ”civiliserade” imperialismens okränkbarhet, endast avsedd för vita. Den kinesiske soldaten som hade straffats med piskrapp förklarade att han skulle ge 40 utlänningar stryk, men han slog bara tre [applåder] en engelsman, en italienare och en tredje, som jag inte kommer ihåg. Han hade fortfarande 37 kvar när den brittiske ambassadören, vars regering leds av MacDonald, en av Andra internationalens ledare – samma International som för 35 år sedan införde Första maj-firandet för internationellt broderskap – krävde att soldaten skulle gripas och han överlämnades till en domstol, till de utlänningars lov och pris som härskade över Kina. Kamrater, jag vill inte ge upphov några störningar i våra diplomatiska relationer, eller förse de reaktionära brittiska tidningarna med ytterligare material, som kan användas för att försöka bevisa att vi önskar avbryta förhandlingarna som hålls i London. Ändå vill jag till denna soldat i Peking från oss alla uttrycka att proletariatet i Moskva helhjärtat står på hans sida. [kraftigt bifall] Och i samband med denna lilla notis har jag fått veta att det i Shanghai, en annan stor kinesisk stad, finns en boulevard eller park med en skylt på varje bänk som meddelar: ”Endast för utlänningar.” Tänk bara: ”Endast för utlänningar.” En kines i sitt eget hus, sitt eget land tvingas undvika dessa bänkar av rädsla för att den europeiska civilisationen ska reagera med bambu. Och detta, kamrater, är 35 år efter det att Europas proletariat instiftade en helgdag för broderskapet mellan folken. Samtidigt som jag tänkte dessa tankar fyllda av brinnande

sympati för de arbetande massorna i Kina och hela Östern, tankar som är naturliga för oss alla, måste jag också medge att jag sa till mig själv: men hur skulle det ha varit för oss själva om inte proletariatet 1917, under ledning av sin största ledare hade störtat den borgerliga världen, inte hade tagit makten i detta land och inte hade skapat en organisation för sitt självförsvar i form av Röda Armén? Kamrater, vi skulle ha blivit fjättrade, krossade och förtrampade! Våra fiender hyste denna dröm! Vem vet, kanske de efter sin seger hade försökt att hänga upp ett plakat på Kremls murar, på Röda torget där vår ledare nu vilar, ”endast för civiliserade människor” eller ”endast för utlänningar”. Låt soldaterna i Röda armén tänka sig att det här i Moskva eller i Leningrad eller någon annan stans skulle finnas en mur med en skylt att ”ryska och sovjetiska soldater är överhuvudtaget förbjudna att gå här” ...nej, nej! Detta har inte hänt. Vi försvarade oss och vi hoppas kunna hjälpa folken i Öst att en gång för alla göra slut på den arroganta, våldsamt skurkaktiga koloniala slaveriregimen. [applåder]

För oss är inte folkens brödraskap någon tom princip utan en kärnpunkt i vår politik. Om vi förrådade denna princip skulle vi förråda oss själva; framför allt skulle vi undergräva vår ställning inom vår egen union. Så sent som härom dagen besökte jag för första gången det område i unionen, som från utgångspunkten att stärka folkens brödraskap, ställer oss inför de allra svåraste uppgifterna och därigenom tydligt avslöjar vad vi uppnått – det är vårt Kaukasus och Transkaukasus, där den barbariska sedvänjan med blodsfejd än idag finns kvar i avlägsna områden, något som emellertid den unga sovjetmakten framgångsrikt bekämpar. I dessa republiker, där blodet från förödande inbördes nationella stridigheter ännu inte torkat, skapade sovjetmakten – den utropade inte men den skapade faktiskt – förutsättningarna för en ny regim, och slog ned de pålar på vilka ett fredligt samarbete mellan en mängd nationaliteter kan vila. Vårt efterblivna och från det civiliserade Europas synvinkel ”halvbarbariska” Kaukasus utgör idag en enorm historisk skola. Det är fortfarande inte så länge sedan, inte alls länge sedan, som medlemmar av MacDonaldis parti, efter att ha rest mellan Batum och Tiflis, kritiserade oss bolsjeviker för att vi förtryckte nationellt oberoende, friheter och rättigheter! Men nu kan vi kasta det pacificerade Kaukasus’ politiska sovjetaspekt som en revolutionär utmaning i ansiktet på det sönderslitna Europa som är genomskuret kors och tvärs av fientliga linjer och hat, och där marken skälver inför de förestående nya blodiga sammandrabbningarna. Det vi har gjort i Kaukasus och det vi har uppnått i Kaukasus kan inte det civiliserade, bildade, avancerade Europa klara av så länge borgarklassen regerar där stödd av socialdemokratin! Och även här representerar vi arvingarna till och de som genomför det bästa från Första och Andra internationalerna.

Just nu försöker Frankrike uppvigla Östern och särskilt Turkiet mot oss, och just idag säger telegrammen att turkisk press, tydligt uppmuntrad av Frankrike, publicerar artiklar med andemeningen att fördraget mellan Italien och Sovjetunionen tvingar Sovjetunionen, dvs ni och jag, att stödja Italiens rovgiriga planer för Mindre Asien. Kamrater, Turkiet har Sovjet att tacka för ganska mycket. Bland turkarna, liksom i öst i allmänhet, ersätts namnen på de gamla profeterna alltmer av namnet Lenin. Men inom de översta härskande kretsarna finns det grogrund för imperialistiska intriger. Frankrike försöker spela på detta och sprider tanken att vårt avtal med Italien är direkt eller indirekt riktat mot Turkiets självständighet och självständigheten för folken i öst över huvud taget. Samtidigt som vi förbereder oss för vårt Första maj-firande, dagen för internationellt brödraskap och därmed dagen för frigörelsen av folken i öst, förkunnar vi att dessa antydningar är lögn och förtal. Vi har slutit ett avtal med Italiens fascistiska regering. Vi slöt det i god tro. Vi kommer att uppfylla varenda bokstav i avtalet i vår unions folks intresse, och vi kräver samma sak av den andra parten. Genom detta avtal hoppas vi skaffa handelsförbindelser med Italien som ger oss framgångar och fördelar. Vi kommer att sälja vårt vete från södern till Italien, ett fint vete som jag hört att italienarna framgångsrikt använt för att framställa sin nationalrätt makaroner; vi kommer att sälja olja

och timmer till dem. Men en av de varor vi inte säljer, och som vi aldrig kommer att sälja ut, är folkens oberoende i Öst. [applåder] Låt alla som tänker sluta avtal med oss få veta detta!

Det finns ännu en nation i öst som förtjänar att nämnas speciellt idag i anslutning till helgdagen för internationellt brödraskap. Det är Afghanistan. Dramatiska händelser utspelas där och den brittiska imperialismen har sin hand med i spelet. Afghanistan är ett efterblivet land. Afghanistan tar sina första steg för att europeiseras och garantera sitt oberoende på en mer utvecklad grundval. De progressiva nationalistiska elementen i Afghanistan sitter vid makten, så den brittiska diplomatin mobiliserar och beväpnar allt som på något sätt är reaktionärt både inom landet och längs dess gränser mot Indien och riktar det mot de progressiva elementen i Kabul. Med början i de dekret med vilka inte bara de borgerliga utan också de socialdemokratiska myndigheterna i Tyskland förbjöd Första maj-demonstrationer, vidare över händelser i Kina och Afghanistan, kan vi överallt se den Andra internationalens partier ligga bakom undertryckande och förtryck. Ty, vet ni, angreppet mot Kabul organiseras med brittiska resurser, och äger rum under pacifisten MacDonalds regering.

Men vi är säkra på att inte bara här i Moskva, utan också i London, kommer proletära protester mot mensjevismens imperialistiska politik, som förs med borgarklassens goda minne, att göra sig hörda på Första maj.

Nu skulle jag vilja säga några ord om hur vi själva sköter politiken för brödraskap mellan folken. I detta avseende är erfarenheterna från Vitryssland en fingervisning och en god lektion. Vitryssland som hade en befolkning på 1,5 miljoner har vuxit på ett fredligt och lugnt sätt till att omfatta nära 4 miljoner. Det har vuxit utan inbördeskrig, utan folkliga resningar genom ett enkelt sovjetiskt penndrag. Det genomfördes med hjälp av enbart statistiska data, genom att undersöka jämvikten mellan nationaliteterna. För oss är detta i huvudsak en teknisk fråga – de nationella grupperna inom vår Sovjetunion. Här finns inget underlag för konflikter och kamp. Jag citerade detta faktum vid ett tillfälle i Tiflis utan att komma ihåg att det runt om i världen finns borgerliga korrespondenter och telegrafi... jag nämnde att Vitryssland vuxit till mer än sin dubbla storlek, och att det var en tillämpning av en paroll ur vårt program som Lenin hade lärt oss: rätten till nationellt självbestämmande. Och förutom detta sa jag att utvidgningen av Vitryssland för oss hade en ytterligare innebörd: ur försvarssynpunkt motsvarar utvidgningen tre Röda Armé-kårer. Dessa ord citerades i polsk press, även om det där framställdes på ett annat sätt: istället för tre kårer talade man om en kår. Vi kommer inte att gräla om det och vi hoppas att vi inte ska behöva bevisa denna kvantitativa oenighet i praktiken. Samtidigt tolkar den polska borgerliga pressen det så här: bolsjevikerna har öppnat gränserna mot Vitryssland för att stärka sig själva, för att göra sina grannar svagare och för att uppmuntra polska vitryssar att sätta sig upp mot vår modell och därmed stärka centrifugala tendenser i Polen, något som utan tvivel alltid försvagar staten! Det är så de sluga polska diplomaterna har avslöjat vår bolsjevikiska list. Än se'n? Försök imitera oss bara! Polen har gått med i Nationernas Förbund och det finns ju alltid till hands. Detta Nationernas Förbund lär ut hur man fastställer samexistens mellan stater. Vi har inte tagit något speciellt patent gentemot NF och vi tillåter vilken stat som helst att använda sig av vår "list" för att gynna det nationella självbestämmandet. Vi har inte monopol på vår uppfinning. Gör som vi, härskare i Polen och Rumänien!

Det är emellertid intressant att veta vari vår "list" faktiskt består. Vi kan ta bort citations-tecknen: vår list består i att vi befriar nationerna medan er list består i att ni stryper dem. Detta är vår styrka! Detta är er svaghet!

Just detta Frankrike som uppviglar Turkiet mot oss genomför en frenetisk agitationskampanj mot oss i Polen genom att försöka återuppväcka en barnslig och samtidigt illvillig myt som går ut på att vi är i färd med att sätta Röda Armén i rörelse västerut. Som vi redan har för-

klarat många gånger hoppas vi med bestämdhet att Europas karta förr eller senare kommer att se ut på ett annat sätt än nu på den 35:e årsdagen av Första maj. Men de europeiska gränslinjerna kommer att ritas om som en biprodukt av det europeiska proletariats framgångsrika revolution. Och även om vi helhjärtat önskar att denna tidpunkt ska närma sig, har vi icke desto mindre visat, och kommer att fortsätta visa, att vi har tålamod och kan lägga band på oss. Det skulle vara absurt att tänka sig att vi, utan att vänta på att den store herren – det revolutionära proletariats – reviderar klassförhållandena och relationerna mellan nationerna i Europa, skulle ge oss in på ett äventyr för att flytta fram gränserna och lösa andra särskilda uppgifter. Nej, vår politik har vidare horisonter, den ser bredare och längre framåt. Det är sant att många polska politiker har dåligt samvete – om detta begrepp överhuvudtaget passar här – de har dåligt samvete med anledning av Riga-avtalet, som slöts vid ett specifikt tillfälle med speciella styrkeförhållanden och nu utgör ett mycket stort hinder mot samarbete. Detta inser även de. Vi ska inte ta upp frågan om att revidera Riga-avtalet – jag har åtminstone inte hört något om detta från våra diplomater. Men även det mest ofördelaktiga avtal kan bli föremål för en mer eller mindre rimlig tolkning och tillämpning beroende på omständigheterna, och vi hoppas att de härskande klasserna i Polen kan vara tillräckligt mogna i sitt tänkande och samverka med vår försiktiga och tålmodiga diplomati när det gäller att tolka och tillämpa Riga-avtalet så att ett fredligt samarbete garanteras, som Polen har lika stort behov av som vi själva.

Jag nämnde att Frankrike står bakom Polen och Turkiet. Det är denna stat som fortsätter att störa och sabotera våra förhandlingar om järnvägslinjen till Kina. Så sent som häromdagen försökte Poincaré blanda sig i våra inre angelägenheter, med en på senare tid oväntad arrogans, genom att under sitt höga beskydd ta sina Kiev-agenter, som råkade tillhöra kategorin professorer. Han blev avsnäst. Och han besvarade denna avvisning med det mest hänsynsfulla (det finns inget annat ord för det) telegram adresserat till kamrat *Tjitjerin*. Detta är helt och hållet i den franska regeringens uppträdande under de senaste månaderna: först gillrar de en fälla för oss, och sätter upp Rumäniens regering mot oss, genom att sanktionera att Bessarabien upplöses, och försöker sätta krokben för oss i Fjärran östern och sedan trycker de en förförisk artikel i den halvofficiella franska tidningen *Temps* och skicka ett hänsynsfullt telegram till kamrat *Tjitjerin*. Syftet med denna politik är uppenbarligen pedagogisk – ja, inte endast pedagogisk utan man skulle kunna säga medicinsk och klinisk: Poincaré utsätter oss först för kallt och sedan hett vatten enligt en välkänd metod från en fransk helbrägdagörare. [*skratt*] Efter att Clemenceaus väsentligt mer realistiska taggtrådsmetoder hade gått i stöpet hoppas han tydligen nu att han ska lyckas med hjälp av Charcot-metoden. Poincaré är verkligen ett fantastiskt ämne för våra skämttecknare. Poincaré med en slang som sprutar omväxlande hett och kallt vatten! Nu vill vi förstås inte på minsta sätt hindra dessa preliminära ”sonderande” åtgärder från sovjetisk och fransk sida; men vi kan ändå inte avstå från att säga att denna vattenterapimetod i relationen med Sovjetunionen inte motsvarar situationen, och det skulle inte vara någon dum idé om det fanns plakat på våra Första maj-demonstrationer som sade: ”Poincaré, bort med slangen!” [*skratt, applåder*] Vad vill de? De vill att vi ska betala dem. Det är mycket enkelt och naturligt för Europas och världens procentare. Men häromdagen läste jag en artikel av en före detta fransk minister, i Poincarés andra regering, Loucheur, en av de största magnaterna i Frankrikes efterkrigsindustri. I denna artikel bevisar han att det inte är något anmärkningsvärt med det faktum att Frankrike inte har en chans att betala vare sig USA eller Storbritannien. För att betala dem måste man exportera en enorm kvantitet varor, vilket i sin tur skulle ta kål på den brittiska och amerikanska industrin. Och Loucheur, minister i ett segerrikt land som plundrat och nära nog strypt Tyskland, visar att Frankrike inte kan och inte får betala sina skulder. Samtidigt försöker dessa herrar uppvigla Rumänien, Polen och Turkiet mot oss och trassla till det för oss med Kina för att få oss att betala. Än en gång måste man för ett ögonblick föreställa sig vilken roll Rysslands folk har spelat i förhållande till Europas nuvarande hövdingar. Om den tsaristiska ryska regeringen i

juli 1914 hade meddelat Frankrike och Storbritannien: ”Ryssland känner sig tvunget att föra krig för era intressen så länge det är fysiskt i stånd att föra krig. Ryssland känner sig tvunget att för er skull offra en och en halv miljon människor. Ryssland känner sig tvunget att för er skull låta sina städer och byar översvämmas av krymplingar, ruinera sin ekonomi och inte kräva vare sig Konstantinopel eller Malackasundet i utbyte. Tvärtom kommer det dessutom att tillåta er rätten att skänka västra Vitryssland och Ukraina till Polen och Bessarabien till Rumänien”, så skulle utan tvivel de franska och brittiska regeringarna uppfatta det som ett oöverträffat och oerhört fantastiskt erbjudande, extremt fördelaktigt för dem. Och om dagens ryska regering hade sagt till Frankrikes ledare: ”Ni skall styra Europa. Ni skall få möjlighet att till hälften eller tre fjärdedelar, vilket ni vill, strypa Tyskland. Ni ska plundra Ruhrområdets kol. Ni ska skänka ryska provinser till vem det behagar er – men ni måste betala 50 miljarder francs för detta”, skulle Frankrike inte ha gått med på detta? Naturligtvis hade de gjort det, och den gamle cyniske Poincaré skulle med stor glädje ha undertecknat avtalet. Men vad är det som i själva verket har hänt? Har vi inte gjort allt detta? Har vi inte offrat en och en halv miljon döda kroppar och lika många till invalidiserade? Har vi inte ruinerat landet under det imperialistiska kriget och plundrat inte Frankrike Europa, håller det inte på att dela ut områden som inte befolkas av fransmän utan av vitryssar, ukrainare och dessa moldaver som inte vill bli rumäner? Det är precis vad Frankrike gör. Och sedan? Man kräver *av oss* att *vi själva betalar* de franska procentarna för dessa blodiga och hemska saker som det ryska folket ofrivilligt utsatts för! Nej, det kommer inte på fråga! Inte alls! Och även om förhandlingar naturligtvis är förhandlingar, så måste våra arbetare och bönder på Första maj avslöja den fruktansvärda historien om vår roll, den roll som folket i det före detta tsaristiska imperiet spelade under det imperialistiska kriget, och de måste berätta för hela världen – och de måste lyssna på oss: ”Nej, efter allt detta, efter alla dessa hemska och blodiga offer som ni har krävt av oss, att nu förvandla oss till fattiga gäldenärer, att göra oss till slavar åt Frankrikes och världens börser, det kommer ni aldrig att lyckas med hur ni än försöker, för vi står stadigt på våra egna ben, vi kommer att stå fast och ni kommer inte att fälla oss!” [*applåder*]

Ett av Poincarés senaste åtgärder som jag redan har vidrört var inblandningen i våra inre angelägenheter beträffande Kiev-rättegången. Här framträdde han som försvarare av de gripna, de anklagade och de dömda. En humanistisk roll utan minsta tvivel! Men kamrater, låt oss inte glömma att Första maj, särskilt i efterkrigseuropa blivit en dag för proletär kamp för att släppa fria fängslade revolutionärer. Och vi kan påminna denne Poincaré om att hans myndigheter så sent som häromdagen avlägsnade namnen på två av våra vänner från valsedlarna, namn som hade förts fram som kandidater i det förestående parlamentsvalet i Frankrike. Det är namnen på två av våra vänner som i sin frånvaro har dömts till döden i franska domstolar och som inte har någon möjlighet att återvända till Frankrike. Och istället för att ägna er åt mild barmhärtighet i telegram från Paris till Moskva skulle det vara bättre om Ni, herr Poincaré, gjorde det möjligt för Sadoul och Guilbeaux, våra revolutionära vänner som har dömts till döden av era domstolar för sina protester mot Clemenceaus gräsliga imperialistiska försök att strypa den unga Sovjetrepubliken, att återvända till Frankrike. Låt oss dessutom påminna Poincaré om att i Frankrikes lydstat och halvt lydstat, Rumänien och Polen, sitter de bästa militanterna i fängelse. De senaste telegrammen talar om hungerstrejk i ett av fängelserna i Rumänien där våra gamla vänner Cristescu och Dobrogeanu – som jag känt personligen i över tio år – sitter fängslade. Dobrogeanu är son till en exilryss som under lång tid var aktiv i Rumänien och talade för marxismen under namnet Dobrogeanu-Gherea och var en av de ledande medlemmarna i Andra internationalen. Hans son tillhör den Tredje, vår International. Idag leder de en stor grupp av fängslade rumänska kommunister som genomför en hungerstrejk mot den motbjudande vrångbild som görs av arbetarklassen i allmänhet och de som sitter i fängelse i synnerhet. Det finns inte ett land eller en stad där man inte skulle lyssna till herr Poincarés röst. Men vi hoppas inte det minsta, och vi måste medge

att vi inte skulle begära eller förvänta oss att denna stämma ska ljuda. Men på Första maj höjer vi våra stämmor både i Moskva och hela Unionen i broderlig solidaritet med alla fångar – det revolutionära proletariats gripna och fängslade representanter. Och vi ska säga dem att vi anser, vet, och är djupt övertygade om att det inte är dagens herrar i Europa utan just dessa våra arresterade och fängslade bröder som personifierar morgondagens Europa och hela mänsklighet. [*applåder*]

Kampen mot militarismen är en av de viktigaste parollerna på Första maj. Och här har än en gång ödet medfört att vi precis har fått en underbar illustration till vad kampen mot militarismen har inneburit för den borgerliga och småborgerliga, dvs mensjevikiska demokratin. För en kort tid sedan talade den person som lade fram militärbudgeten i det franska parlamentet. Hans namn är Fabry. Detta namn betyder ingenting för er eller mig. Han representerar det franska kapitalets militära intressen, och är en överste och parlamentsledamot som försvarade militärbudgeten. Lyssna till de ord han inledde sitt tal med: ”1914 års soldater drömde om att det krig de deltog i skulle bli det sista kriget. Men de som fortfarande är i ett stycke [inte illa formulerat!] förstår nu tydligt att det bara var en dröm, ty det kan när som helst hända att det franska folket åter måste försvara sin ära och sitt territorium.” Jag tillbringade de första åren av kriget i Frankrike. Dag ut och dag in såg jag allt som gjordes av den franska pressen, de franska politiska partierna och framför allt den officiella franska socialismen och syndikalismen för att forma de arbetande massornas medvetenhet för att passa den franska militarismens behov. Huvudparollen, huvudtanken och grundprogrammet var: ”detta är det sista kriget”. Det var rubriken på ledarartiklarna och de inledande orden i talen. En gång var jag på Notre Dame-katedralen i Paris – jag var där vid välsignandet av ”75-kanonen”, den 75-millimeters kanon som var det franska artilleriets stolthet – där det hölls en allvarlig gudstjänst samtidigt som det var patriotiska marscher på gatorna. Då inledde till och med Frankrikes ärkebiskop sitt tal (och avslutade också senare) med orden: ”Låt oss bedja att det är den allsmäktiges vilja att detta krig kommer att bli det sista kriget.” Vid den tiden gav vi i Paris ut en liten tidning på ryska som hette *Nasje Slovo* – och i den tidningen försökte vi, samtidigt som vi var hårt pressade av den franska militära censuren, säga att detta krig var inte det sista kriget, att det i sig inte innehöll några element som skulle leda till att krigen upphörde och att detta krig bara var nästa länk i kedjan av borgerliga skurkaktigheter, våld och blodtörst. Vår censor var en fransk officer, Challe, som tidigare hade varit fransklärare i en av tsarrysslands skolor. Jag vet inte var denne Challe befinner sig idag, han som raderade våra artiklar där vi visade att tanken att detta krig var det sista var en illusion och en pacifistisk utopi. För närvarande ser alla sådana som Challe det som sin plikt att visa att det är nödvändigt att förbereda sig för nya krig, och att alla som tror att man kan sluta efter det senaste slagsmålet som tömde Frankrike på blod, är en stackars patriot! Men vad måste den franska arbetarklassen lyssna till från de som officiellt lägger fram militärbudgeten? I namn av vad uppmanade vi er 1914, franska arbetare och bönder, att utgjuta ert blod? I namn av att en gång för alla sätta stopp för imperialismen och krig. På detta svor Renaudel, det socialdemokratiska partiets dåvarande ledare; på detta svor Jouhaux, de franska syndikalisternas dåvarande ledare. Båda två lever fortfarande och ännu har ingen av dem dött av skam. Nej, de lever och talar vid arbetarmöten. De finns där samtidigt som den som framlägger militärbudgeten säger: ”Det var ett litet missförstånd; en och en halv miljon fransmän mejades ner, tio departement förstördes och landets materiella standard sjönk... varför? Vi sade till er arbetare att allt var i sin ordning eftersom detta skulle bli det sista kriget. Men vi gjorde ett litet misstag när vi summerade ihop: det här var inte alls det sista kriget, det kommer att bli fler krig, så gör er redo, uppmanar vi er, och under tiden måste ni betala högre skatter!”

Vilket hån, vilket uselt och miserabelt hån, är inte mot denna bakgrund det dokument, som ni ännu inte läst men som ni kommer att få läsa i morgondagens tidning, ett dokument som har

publicerats av Amsterdam-internationalen i samband med det kommande tioårsminnet av deklARATIONEN om det ”sista” imperialistiska kriget. Just dessa Renaudels och Jouhauxs – de heter olika saker i olika länder men var de än bor är de i grund och botten likadana – har än en gång samlats i sina Amsterdam- och Andra internationaler för att debattera frågan om hur ett nytt krig ska förhindras. De har skaffat sig stora erfarenheter, särskilt under det senaste imperialistiska kriget. Och de har framställt ett dokument där de, patrioterna och fäderneslandets frälsare, uppmanar alla arbetarorganisationer anslutna till Amsterdam-associationen och till Socialistinternationalen att organisera massdemonstrationer mot kriget och har utropat den tredje söndagen i september i år till en antikrigsdag. En massdemonstration mot krig! Mot vilket krig? Mot krig i ”allmänhet”, så att det ”generellt” inte ska uppkomma krig, på samma sätt som religiösa processioner hålls för att det inte ska bli torka.[*skratt*] När ett krig är hotande eller närmar sig är det uppenbarligen ett ”rättvist krig”, och då kommer både Renaudel och Jouhaux ännu en gång antingen förklara att det återigen är det sista kriget eller att det är ett för demokratin oundvikligt krig. Men mot krig i allmänhet, mot krigets spöke, mot krigets spökbild och mot ordet ”krig” är de helt redo att protestera på Londons eller Paris’ gator eller någon annanstans. Men kamrater, skulle inte vilken landsstrykare eller borgare som helst kunna delta i den sortens demonstration, till exempel Stinnes – men Stinnes orkar inte vara med längre. [*skratt*] Men det spelar ingen roll kanske hans svägerska, faster eller hans åsna, som det står i bibeln – alla Stinnes åsnor – skulle de inte delta i en sådan demonstration. [*skratt, applåder*] Och det andra förslaget: ”Gör denna tredje söndag i september till en protestdag mot kriget.” Men varför den tredje söndagen i september? Har vi inte redan Första maj för kampen mot militarismen? Vad ska tredje söndagen i september vara bra för? [*skratt*] Ni vet att Första maj på grund av kalenderns olyckliga konstruktion inte alltid infaller på en söndag, utan sex gånger av sju blir det på en arbetsdag och då avbryter demonstrationerna den kapitalistiska exploateringens normala förlopp. [*skratt*] Och medan tysk socialdemokrati i regeringsställning förbjuder gatudemonstrationer och protester på Första maj i Berlin, Halle, Dresden, Leipzig och andra städer finner samma socialdemokrati, men nu inte i egenskap av tysk regering, oh nej! – utan som medlem av Amsterdam- och Andra internationaler – en ny lycklig lösning: tredje söndagen i september ska bli den heliga dag då alla Stinnes-åsnor ska ut och bekämpa borgarklassen. [*skratt, applåder*]

Kamrater, läs med hänsyn till detta den enkla, korta och verkligen odödliga instruktion som Lenin skrev åt vår delegation i Haag, där han förklarade hur djupa fördomarna är i fråga om kampen mot militarismen och hur listigt borgarklassen leder sina Renaudels och Jouhauxs och (för att inte nämna alltför högt placerade officiella personer) sina Scheidemanns osv i nosringen. Kamrater! Om det idag finns en mäktig politisk aktör som arbetar med att förbereda ett nytt krig, så är det den falskt pacifistiska socialdemokratin med sin ”tredje söndagen i september”. Det är just detta som söver de arbetande massornas medvetande i Europa för att i efterhand kunna ställa dem inför ett fullbordat faktum. Den svingar inte ett svärd som den öppna militarismen, men den skapar nya fantasier, försöker återuppliva de gamla, samlas i sina Internationaler, ger ut manifest, skapar en illusion och en kuliss av kamp; den söver, demoraliserar och förbereder på så sätt kanonerna för nya krig. Nej, kampen mot detta ohederliga och förrådiska arbete kan aldrig bli för hård och oresonlig.

Vi kan nu titta på ännu ett exempel – ledningen för de brittiska fackföreningarna, ledningen för Labourpartiet, som ingår i Amsterdam- och Andra internationalen. Och den brittiska regeringens ”Amsterdam”-militärbudget? – jag har tagit reda på det, det är inte svårt eftersom det bara handlar om att lägga ihop tre poster: armébudgeten, marinbudgeten och flygvapenbudgeten. Det uppgår sammanlagt till 115 miljoner pund, som översatt till rubel blir 1.150 miljoner guldrubler. Inte ett dugg mindre blir det och i själva verket 10 till 15 miljoner guldrubler mer än förra året, det är mer än Storbritanniens konservativa regerings budget, och fyra

om inte fem gånger vår sovjetiska budget! När denna budget presenterades i det brittiska parlamentet råkade några naiva parlamentsledamöter från detta Labourparti vara närvarande och räckte upp händerna och frågade hur det stämde överens med Labourpartiets renläriga pacifism? Och det fanns en medlem i detta parti – Mr Guest – jag har aldrig hört detta namn förut – som i precis detta ögonblick nickade i riktning mot Moskva och sade (jag har redan citerat detta en gång) ”och Moskvas militarism då?” Kamrater, tillåt mig att citera ur ett gammalt tal av Vladimir Iljitj. Han höll det kring just detta ämne mot våra mensjeviker den 13 mars 1919: ”En preussisk monark på 1700-talet gjorde en gång en förnuftig anmärkning: ‘Om våra soldater begrep varför vi för krig, så vore det omöjligt att föra ett enda krig.’ Den gamle preussiske monarken var inte dum. Men vi är nu beredda att säga, då vi jämför vår situation med denne monarks: vi kan föra krig därför att massorna vet vad de kämpar för”. Och dessutom: ”Det finns dumbommar, som gaster om röd militarism... Vilket ‘förskräckligt’ brott! Hela världens imperialister kastade sig över Ryska republiken för att kväsa den och vi började skapa en armé som för första gången i historien vet varför den kämpar och varför den bringar offer och som framgångsrikt gör motstånd mot en numerärt överlägsen fiende, och därigenom med varje månads motstånd i enastående grad för världsrevolutionen närmare – och detta fördöms som röd militarism! Jag upprepar: detta är antingen dumbommar, på vilka ingen politisk bedömning kan tillämpas, eller politiska svindlare.” Och några rader längre ner säger han åter ännu skarpare och mer burdust.: ”I denna situation kan endast de smutsigaste och nedrigaste politiska svindlare använda starka ord och beskylla oss för röd militarism.” (Lenin, *Valda verk i 10 band*, bd 8, s 368-69. Enligt detta band hölls talet i början av april – öa.) Vladimir Iljitj föredrog att uttrycka sig enkelt, klart och tydligt. Och i London hittar vi sedan en så kallad Labour-ledamot som vet att det inte var Röda Armén som landade på Themsén, utan brittiska styrkor som landade på stränderna vid Norra Petjora och andra floder; som vet att brittiska officerare deltog i Jaroslav-upproret och andra blodiga handlingar. Vi finner en så kallad Labourparlamentariker som, som svar på förebråelsen att det är Ni som bygger fem nya kryssare och minsvepare och det är Ni som utökar Curzonprogrammet för lätta stridsvagnar och utökar ert flygvapen och er flotta i all oändlighet, svarar: ”Men titta, där borta i Moskva, håller de inte på att organisera någonting militärt?” Det är inte förvånande om ni efter dessa ord tänker på Lenincitatet om att endast de smutsigaste och nedrigaste politiska svindlarna kan kasta ur sig denna sorts anklagelser om röd militarism. Man skulle vilja säga: Mr Guest, utfärda ett mottagningsbevis. [*applåder*]

Kamrater, på Första maj måste vi erinra oss den så kallade röda militarismen eftersom det verkar som om en smutsig soppa åter håller på att kokas ihop längs vår gräns. Det går rykten – den Vita sidans press sänder ut dem och den fientliga utländska pressen översätter dem – med innebörden att nya strejker hotar vid vår västgräns. På senaste tid sprids det också rykten om att hotet växer även i öst. Det måste ärligt sägas att inte allting i dessa rykten är produkter av de vita emigranternas fantasi.

Det pågår en kamp mellan härskarna i Tokyo i Japan. Det finns en extrem militaristisk flygel som vill gottgöra sig för de förluster som orsakats av den fruktansvärda jordbävningsskatastrof som har svept över Japan, på Sovjetunionens bekostnad. Japan har accepterat ett stort lån från Amerika för att bygga upp de raserade områdena. Samtidigt sparkar Amerika obarmhärtigt ut japanska immigranter. Japan tar uppenbarligen detta som ett tecken på att den amerikanska borgarklassen pekar ut en väg åt landet längs den sovjetiska Stilla havskusten. Under de senaste månaderna har japanerna åter talat om att befolkningen längs Sovjetunionens Stilla havskust strävar efter nationell självständighet och att representanter för denna befolkning har gjort hänvändelser till mäktiga och inflytelserika japanska kretsar med vädjanden om stöd. Vi vet vad dessa representanter heter, och den mest högljudde och skrävande av dem är Ataman Semjonov. Längst där borta i Fjärran östern håller det åtminstone på att uppstå politiska och

psykologiska förutsättningar för sådana förberedelser, uppenbarligen med vetskap från delar av de härskande japanska kretsarna, även om de inte förbereder ett nytt militärt äventyr. På Första maj ska vi avslöja detta och rikta den japanska arbetarklassens uppmärksamhet på det. I Japan förs en kamp för demokratisering av landet. Vi har redan i något sammanhang sagt att Japan i viss mening står på randen till sitt 1905, den stora inkörsporten till 1917. Den japanska borgarklassen kan väl inte vara så oroliga för historisk symmetri att de vill gå sitt 1905 till mötes? De vill inleda det med ett nytt rysk-japansk krig, denna gång sovjetisk-japanskt, ett krig som inte vi tar initiativ till – vi vill inte ha det – utan på initiativ av dess mest extrema chauvinister. Vi vädjar till de arbetande massorna i Japan, vi varnar dem för generalstabens och statstjänstemännens hemliga möten där nya blodiga dåd planläggs och kokas ihop. Vi måste göra allt för att rädda vårt Fjärran östern och Japan från nya äventyr. Ställda inför dessa otvetydiga, uppriktiga, faktiska och verkliga faror kan vi inte anse att vi bryter mot Första majs rättesnören, utan att vi tvärtom står fast vid reglerna för kampen mot militarismen när vi bygger, utvecklar och stärker Röda Armén. Ty vi revolutionärer förstår inte kampen mot militarismen i pacifistisk utan i militär mening. Vi måste tvinga borgarklassen att avrusta! Vi måste avrusta den med tvång! Det finns ingen annan utväg. Eller finns det det? Det beror inte på oss. Vi är villiga att hjälpa varje borgerlig regim eller dess mensjevikiska agenter om de skulle ge sig in på att ta ett enda steg, eller ett halvt steg på vägen mot pacifism. Just nu börjar den amerikanske presidenten än en gång leka med tanken på nedrustning. Vi ansluter oss till denna idé. Vi kan delta i detta och vi är beredda till det. Naturligtvis finns det korrespondenter som kommer att säga att detta åter är bolsjevikisk list som i fallet med Vitryssland. Verkligen slående! Vi välkomnar nedrustning och de säger till oss: Hur kan ni välkomna nedrustning och föreslå det när ni vet att vi inte har någon möjlighet till det och när ni vet att vi är stråtrövare – hur kan ni föreslå oss detta? Ni begär att banditerna ska stoppa undan sina knivar? Det *här* är precis vad vi säger: de imperialistiska banditerna kommer inte att ge ifrån sig sin kniv om man inte tar den ifrån honom med tvång. Det är därför det är nödvändigt att ha vapen. Det är också därför Röda Armén är avgörande. Frågorna om nedrustning, rustning och militär strategi är brådskande, allvarliga och konkreta – här kan man inte gömma sig bakom ord, för det är inte frågan om att rädda sin själ som MacDonalld ägnar sin vilodag åt. Här handlar det om slagskepp, kanoner, gaser och andra hemska argument. Det är inget att skämta om. Det gäller liv och död för borgarklassen och proletariats framtid! Det är därför som vårt Första maj-firande, festivalen för kampen mot militarismen, blir Röda Arméns festival.

Det är sant att Europa nu gått in i en ny fas, en försoningsfas som tar sig uttryck i det faktum att den ena regimen efter den andra erkänner oss. I Storbritannien är det den mensjevikiska regeringen. De senaste telegrammen rapporterar att även socialdemokraten Staunings regering i Danmark omedelbart visar sitt rätta ansikte genom att föreslå den aristokratiska diplomaten greve Moltke till utrikesminister: eftersom en utrikesminister, förstår ni, måste göra affärer med ”fina gentlemän”! Här tvingades den socialdemokratiska regeringen bana väg för greve Moltke. Man måste kunna känna igen hederlighet!

I USA har båda de gamla partierna komprometterat sig i oljeskandalen och all annan sorts synd. Det nya ”Progressiva” partiet kommer dem till undsättning samtidigt som det vill åberopa sig på både farmarna och arbetarna.

I Frankrike blir det parlamentsval igen den 13 maj, som kommer att leda vänsterblocket till makten – mensjevikerna och radikalerna som också kallar sig socialister eftersom det nuförtiden är den mest gångbara etiketten. Samma sak händer i Italien och Spanien, fast i andra former. Vi kan alltså se att borgarklassen genomför en ny omgruppering – den har precis rest sig från den fascistiska fasen då den manövrerade med hjälp av omsorgsfullt utvalda klassband, och nu för den ändå fram försoningspartierna på scenen. För alla som följt

de vedermödor som har hört till den fascistiska fasen, stod det klart att borgarklassen snabbt skulle tvingas ta sin tillflykt till en annan utväg och föra fram den degenererade socialdemokratins efterföljare. Och om det är någonting som håller tillbaka det europeiska proletariet från kampen mot sina regeringar, så är det just denna försoningsröta som inte tillåter det att ge sig in i striden.

Vi kan nu se hur MacDonalds regering darrar när den hör sina herrars, bourgeoisens, röst. Samtidigt hindrar den det brittiska proletariet från att ta ett djärvt steg för att ställa sig ansiktet mot ansikte med bourgeoisien. Om det fanns ett uns av kraft och mod inom den brittiska Labour-regeringen, så skulle den sluta ett övergripande avtal med oss, som skulle markera ett nytt blad i världshistorien. Titta bara hur banktillgodohavandena har vuxit i Storbritannien de senaste åren. Den brittiska industrin har inte samma avsättning som tidigare; den har återvunnit knappt tre fjärdedelar av sin förkrigsmarknad. Om de inte sluter ett avtal med oss kommer de att kvävas till döds genom trycket från Amerika. Vi med våra vidsträckta ytor och våra 130 miljoner invånare, representerar ett mycket stort intresse för dem. Vårt land är rikt på naturtillgångar som Storbritannien saknar. Se på vår jordbruksmark som skulle kunna ge mat till Europa. Se på våra underjordiska rikedomar, våra oljefält och våra skogar som vi skulle kunna leverera till hela Europa, ja hela världen. Allt detta skriker efter brittisk teknik! Låt oss bara förenas så kommer ni att få se hur snabbt vi kommer att kunna resa oss. Och en allians mellan Labours Storbritannien och arbetarnas och böndernas Sovjetunionen skulle bli en mäktig hävarm i världen, inte en platonisk demonstration tredje söndagen i september utan en möjlighet att kombinera den mäktigaste örlogsflottan med de mäktigaste landbaserade väpnade styrkorna. Tillsammans med Storbritanniens arbetarklass skulle vi kunna beordra Europa att avrusta och Europa skulle inte våga vifta undan oss! [*applåder*] Och ändå klandrar dessa herrar oss för att ett eller annat skarpt uttalande från vår sida stör förhandlingarnas framsteg i Storbritannien. Men är inte det en skamlig och föraktlig synpunkt? Naturligtvis kan inte två stora nationers, stater, intressen avgöras av ett eller annat skarpt uttalande? Men varför faller vi dessa uttalanden? Eftersom det program som jag just skisserat i grova drag, detta program för pacifisering av Europa och dess snabba utveckling framåt, inte kommer att förverkligas, ty Storbritanniens arbetarklass har inte en regering som kunde ta detta av historien garanterade och djärva steg att alliera sig med oss. Vi har gått med på en hel rad överenskommelser i London och vi kommer helt uppriktigt att gå med på nya, vi ska fullfölja alla våra skyldigheter. Och samtidigt ska vi säga – något som inga diplomatiska överväganden kan förhindra – till den brittiska arbetarklassen: ”Ni leds inte av den regering som ni är värda!” När jag kallade MacDonalds regering för uppässare till den brittiska borgarklassen, kastade sig den brittiska pressen över detta uttalande som om det hade sårat Storbritanniens nationella värdighet. De översatte det på olika sätt. De antydde att jag hade sagt att MacDonald var en ”banktjänsteman” och andra sade en ”börshaj”. Jag har redan förklarat att jag inte sa det. En banktjänsteman är en anställd, en bankarbetare, och bland dem finns många fina revolutionärer. Så vitt jag vet har MacDonald inte arbetat i någon bank, och om han hade gjort det skulle han nu ha ett radikalt annorlunda yrke [*skratt*]. Inte heller kallade jag honom för börshaj. Detta är också ett yrke fast ett mindre lovvärt sådant, en småspekulant på börserna. Så vitt jag vet har MacDonald ingen anknytning till denna kategori, i alla fall inte nu. Men när jag säger att han är en politisk uppässare åt borgarklassen så är det sant och på Första maj kan vi upprepa denna sanning med rent samvete [*applåder*]. När jag sade detta visste jag inte att jag upprepade Lloyd Georges ord, ty det var han (det måste sägas!) som den 24 april sade: ”Liberalerna placerade MacDonald vid makten och önskade honom lycka till, men på tre månader har han fullständigt slösat bort all deras välvilja.” Vems röst är detta? Det är rösten från en herre som har ”satt uppässaren i ledningen”. ”Jag satte dig i ledningen, jag litade på dig, men du har inte infriat mina förväntningar.” Och är vi inte i vår fulla rätt att säga att om MacDonald erkänner denna kritik och denna röst från sin herre, hur kan han då klandra

oss för att vi översätter det till vår politiska terminologi? Det kan verka som om den brittiska Labourregeringen är tillsatt av proletariatet och bär ansvar inför det. Och det kan verka som om MacDonald borde vädja till proletariatet för att i sitt politiska program införa en allians med Sovjetunionen på grundval av ett broderligt samarbete. Och om han hade lagt fram ett sådant program och Lloyd George hade vågat höja rösten mot det, så skulle nio tiondelar av proletariatet ha sopat bort både liberalerna och de konservativa och sedan skulle det inte gå att rubba den nya Labourregeringen i Storbritannien. Men kommer det att hända nu? Nej, och inte heller i morgon. Men timmen närmar sig ändå. Och vem är det som för den närmare? MacDonald och hans anhängare för den närmare. De anklagar oss för propaganda. Men om en av oss gav sig av till Storbritannien och perfekt behärskade det engelska språket, vanorna och traditionerna, så skulle han helt visst inte kunna få ett sådant inflytande med hjälp av sin propaganda, eller kunna framkalla en sådan förändring i arbetarklassens medvetande som det faktum att det i ledningen för landet finns en regering som anser sig vara arbetarklassens regering, men till vilken Lloyd George säger: ”Jag placerade er i ledningen men ni infriade inte mina förväntningar.” Det är ett lärorikt samtal! Det är propaganda för er! Det kommer för evigt att införlivas i de brittiska arbetarnas medvetande. Vi sysslar inte med propaganda utan med förutsägelser, ty vi har en teori som är politiskt förutseende och en uppfattningsförmåga som har formats av revolutionära erfarenheter. Vi förutspår att MacDonald och hans regering kommer att röja vägen för revolutionen, inte för att MacDonald önskar detta, utan tvärtom för att han inte önskar det. MacDonald hör till puritanerna. Den puritanska kyrkan är den engelska grenen av calvinismen. Calvinismen är den protestantiska lära som har determinismen som grund. Denna lag förklarar att människan inte har en fri vilja utan fullföljer sitt öde i överensstämmelse med Guds försyn. Det finns ingen fri vilja. Människan är ett redskap i händerna på Guds försyn; denna calvinistiska ideologi har stora likheter med den politiska, psykologiska och objektiva roll som demokratin och mensjevismen har under imperialismens nuvarande epok. Calvinismen säger: dina tankar och förhoppningar är ingenting annat än subjektiva illusioner, ty i själva verket är du ett redskapi försynens händer. Och den småborgerlige politikern är verkligen uppfödd på illusioner, varje steg han tar styrs av subjektiva misstag. Men i själva verket är han ett redskap, om inte i händerna på försynen så i händerna på Morgan, Rockefeller och storkapitalet i allmänhet. Och samtidigt som MacDonald i denna mening är ett redskap för Londons City och den brittiska börsen, så har historien tilldelat honom en ännu större roll i det att han är ett omedvetet redskap, inte för Guds försyn – vi har en helt annan uppfattning än MacDonald i detta avseende ty det finns ingen plats för Guds försyn varken i vårt program eller i våra tankar – utan för de historiska lagarna. Historien har sagt till honom: ”MacDonald, visa vad du kan göra med ledning av dina subjektiva fördomar och visa vad du vill göra.” Så MacDonald visar att han vill alldeles för lite och har förmåga till ännu mindre [*skratt, applåder*]. Och det är hans ofantliga roll – i händerna på den historiska försynen. Som ett resultat av det ger MacDonald en mäktig impuls till massornas revolutionära rörelse i Storbritannien. Låt mig upprepa än en gång: detta är inte propaganda; det är marxistiskt förutseende grundat på de historiska lagarna och all vår politiska erfarenhet. Vi förhandlar med MacDonald på heder och ära, och jag, liksom ni alla här, vill se praktiska resultat av förhandlingarna. Dessa förhandlingar befinner sig på en nivå, medan frågan om den stora klasskampen och kampen mellan de två Internationalerna ligger på en annan, högre nivå och omfattar stora folkmassor och långa perioder. Ty på Första maj ska vi vara fullt på det klara med, att i det stora spelet av historiska krafter, i klasskampen och medan historiens lagar arbetar, så utgör MacDonald och hela den europeiska mensjevismen ett instrument som förbereder marken för den brittiska bolsjevismens ankomst, inte efter Calvins lagar utan efter Marx’ lagar.

För inte så länge sedan sade MacDonald: ”Vi slogs mot Moskva och vi besegrade Moskva.” Jag antar att det inte är propaganda. ”Vi slogs mot Moskva och vi besegrade Moskva.”

Eftersom Europa fortfarande, på 35-årsdagen av Första-maj, lever decimerat, förblött, under ledning av mensjeviker och halv-mensjeviker (i den mån borgarklassen tillåter dem att styra) – så anser han att det betyder att vi har lidit nederlag. Nej, det är bara ett av stegen på vägen mot vår framtida historiska seger. Ni bekämpade Moskva och ni bekämpar Moskva. Och än sen? Vi är inte rädda för att föra denna kamp parallellt med förhandlingar. Men nej, ni har ännu inte besegrat Moskva. Ni är inte ens i närheten! Vad vi talar om är det Röda Moskva, det Moskva där vi förbereder oss för att fira Första maj på vårt eget sovjetiska sätt. Detta Röda Moskva är starkt, en stor och stark byggmästare byggde upp det och den europeiska mensjevismen och brittiska MacDonaldismen skall inte besegra det! Det är sant att den store man som byggde upp det Röda Moskva inte kommer att fira Första maj tillsammans med oss – han ligger i Moskvans hjärta i mausoleet vid Röda Torget. Men även om det Röda Moskvans store konstruktör har dött så har den som ska besegra vårt Röda Moskva ännu inte blivit född!
[stormande applåder]

Leo Trotskij

Översättning: *Göran Dahlman*